Eduskunnan talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla (U4/2023 vp)

DVV:n lausunto

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle (U4/2023 vp) komission ehdotuksesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla.

Ehdotuksen tavoitteena on vähentää yritysten hallinnollista taakkaa ja lisätä yritystoimintaan liittyvää avoimuutta. DVV toteaa, että tavoitteet ovat kannatettavia ja ehdotus edistää digitalisaatiota yritysten näkökulmasta.

Suomen onnistuttava eurooppalaisen identiteettilompakon toimeenpanossa

Edelleen kannatettavaa on tavoite yhteentoimivuudesta eurooppalaisten identiteettilompakoiden kanssa. Lompakkosovellukset liittyvät valmisteilla olevaan lainsäädäntöehdotukseen (COM (2021) 281 final), joka tulee todennäköisesti voimaan ensi vuoden alussa. Toimeenpanoon on jäsenvaltioilla aikaa 24 kuukautta, joten identiteettilompakko on toteutettava Suomessa tämän eduskuntakauden aikana. Identiteettilompakkojen merkitys muodostuu suureksi; ne mainitaan kaikissa dataan liittyvissä EU-lainsäädäntöuudistuksissa. Suomi on osallistunut identiteettilompakon valmisteluun aktiivisesti ja on edelläkävijä sen kehittämisessä. DVV pyytää huomioimaan, että Suomessa on varmistettava onnistuminen myös eIDAS-asetuksen toimeenpanossa - se on edellytys eurooppalaiseen datatalouteen osallistumiselle.

Perusrekisterit parantavat tiedon luotettavuutta ja tehostavat toimintaa

Useissa EU-maissa ei ole vastaavia perusrekistereitä kuin Suomessa ja muissa Pohjoismaissa. Perusrekisterien kehittäminen on työlästä ja siitä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat pienellä joukolle toimijoita. Suomen kokemukset todistavat, että perusrekisterit parantavat tiedon laatua ja luotettavuutta, sekä mahdollistavat kustannustehokkuuden. Ehdotus laajentaisi yritysrekisteritietojen käyttöä EU:n alueella ja tämä on DVV:n näkemyksen mukaan kannatettavaa.

Perusrekisterit ovat myös yksi Suomen digitalisaation perusteista. Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämä kaupparekisteri on mahdollistanut yritysten digitaalisen asioinnin kannalta kriittisen tukipalvelun, Suomi.fi-valtuuksien toteuttamisen. Ehdotuksessa laajennetaan

yritysrekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän tietosisältöä ja julkaistavia tietoja. DVV arvioi, että tämä voi laajentaa ulkomaalaisten yritysten mahdollisuuksia hyödyntää Suomi.fi-valtuuksia. Ehdotuksen mukainen EU-yhtiötodistus ja muut yritysrekistereistä identiteettilompakkoon myönnettävät todistukset voivat mahdollistaa Suomi.fi-valtuuksien myöntämisen digitaalisesti ulkomaalaisille yrityksille.

Suomalaisten mahdollisuudet rajat ylittävään asiointiin tällä hetkellä rajalliset

Ehdotus laajentaa kansallisten yritysrekisterien ja niihin liittyvien digitaalisten palveluiden merkitystä. Suomalaisten mahdollisuudet asioida muiden EU-maiden digitaalisissa palveluissa ovat rajalliset, koska Suomessa yleisesti käytettyjä tunnistusvälineitä ei ole notifioitu EU:lle rajat ylittäviksi tunnistusvälineiksi. Tämä voi aiheuttaa haasteita muiden maiden yritysrekisterien käyttämisessä. DVV selvittää parhaillaan mahdollisuutta notifioida myöntämänsä kansalaisvarmenne.

Täytäntöönpanoon panostettava, jotta laillistamista ei edellytetä tarpeettomasti

Ehdotuksen mukaan toisen jäsenmaan yritysrekisterin antamalta asiakirjalta ei voida edellyttää laillistamista, apostilleja ja vastaavia muodollisuuksia. DVV myöntää apostille-todistukset Suomessa. EU-lainsäädäntö mahdollistaa jo nykyisin, että EU:n sisällä ei saa vaatia apostille-todistusta viranomaisen antamiin tiettyihin yleisiin asiakirjoihin, joilla vahvistetaan esimerkiksi syntymä, kuolema tai asuinpaikka. Ehdotus on DVV:n näkemyksen mukaan kannatettava. DVV tuo kuitenkin esiin, että monet EU-maiden viranomaiset vaativat edelleen apostille-todistuksia myös edellä kuvatuista todistuksista. Jotta ehdotuksen hyödyt toteutuvat, on muutoksen täytäntöönpanoon kiinnitettävä huomiota.

Pekka Rehn
Ylijohtaja

Rehn Pekka 911137806
Digitaalinen allekirjoittaja : Rehn Pekka 911137806

Partala Riitta 91113552U
Digitaalinen allekirjoittaja: Partala Riitta 91113552U
Päiväys: 2023.09.07 08:41:04 +03'00'

Riitta Partala
Johtaja